

κόρακας

κόρακας, ο, ουσ. [*μσν. κόρακας <αρχ. κόραξ*], ο κόρακας· αυτός που είναι πολύ μελαχρινός: «είναι τόσο κόρακας, που, όταν το βράδυ στέκεται δίπλα σου, δεν τον ξεχωρίζεις!». (Ακολουθούν 25 φρ.)·

- *α στον κόρακα!* ή *ái στον κόρακα!* **α.** έκφραση έκπληξης για κάτι που μας λένε ή μας δείχνουν: «ο τάδε τα 'φκιαξε με την τάδε. -Áι στον κόρακα! || ο τάδε αγόρασε καινούριο αυτοκίνητο. -Áι στον κόρακα, αυτός δεν είχε να φάει!». **β.** έκφραση δυσαρέσκειας για ενοχλητική πράξη που επαναλαμβάνεται σε βάρος μας: «ái στον κόρακα, σταμάτα επιτέλους να με διακόπτεις όταν μιλάω!». Από το αρχ. *ές κόρακας*: βλ. και φρ. *α στο διάβολο!* λ. *διάβολος*·

- *από στόμα κοράκου θ' ακούσεις κρα*, δε θα ακούσεις ποτέ καλό λόγο ή σωστή συμβουλή από κακό άνθρωπο ή από ανάξιο δάσκαλο: «μην περιμένεις καλό λόγο απ' αυτόν τον παλιάνθρωπο, γιατί από στόμα κοράκου θ' ακούσεις κρα». Συνών. *μίλα με γαιδάρους να γροικάς πορδές / μίλα με κώλους ν' ακούσεις πορδές*·

- *άσ' τα να πάνε στον κόρακα!* απάντηση αποκαρδιωμένου ανθρώπου από τη ζωή του ή από την κακή πορεία των εργασιών του σε άτομο που τον ρωτάει από ενδιαφέρον *πώς πας* ή *πώς πάει* ή *πώς τα πας* ή *πώς πάνε τα πράγματα*, και έχει την έννοια πως τα πράγματα δεν πάνε καθόλου καλά και ούτε υπάρχει περίπτωση να διορθωθούν. Συνών. *άσ' τα να πάνε στ' ανάθεμα!* / *άσ' τα να πάνε στα κομμάτια!* / *άσ' τα να πάνε στα τσακίδια!* / *άσ' τα να πάνε στην οργή!* / *άσ' τα να πάνε στο δαίμονα!* / *άσ' τα να πάνε στο διάβολο(!)*·

- *άσ' το να πάει στον κόρακα!* μην το υπολογίζεις, βγάλ' το από το νου σου, διάγραψε το: «αφού δε δουλεύει το παλιομηχάνημα, άσ' το να πάει στον κόρακα!». Συνών. *άσ' το να πάει στ' ανάθεμα!* / *άσ' το να πάει στα κομμάτια!* / *άσ' το να πάει στα τσακίδια!* / *άσ' το να πάει στην οργή!* / *άσ' το να πάει στο δαίμονα!* / *άσ' το να πάει στο διάβολο(!)*·

- *άσ' τον να πάει στα κόρακα!* μην τον υπολογίζεις, αγνόησέ τον: «κάθεσαι και στενοχωριέσαι για τέτοιον παλιάνθρωπο, άσ' τον να πάει στον κόρακα!». Συνών. *άσ' τον να πάει στ' ανάθεμα!* / *άσ' τον να πάει στα κομμάτια!* / *άσ' τον να πάει στα τσακίδια!* / *άσ' τον να πάει στην οργή!* / *άσ' τον να πάει στο δαίμονα!* / *άσ' τον να πάει στο διάβολο(!)*·

- *έγινε μαύρος σαν κόρακας* ή *έγινε μαύρος σαν τον κόρακα*, η επιδερμίδα του ατόμου για το οποίο γίνεται λόγος, μαύρισε πάρα πολύ, ιδίως κάτω από την επίδραση του ήλιου: «όλο το καλοκαίρι έκανε ηλιοθεραπεία δίπλα στη θάλασσα κι έγινε μαύρος σαν τον κόρακα»·

- *έγινε σαν κόρακας* ή *έγινε σαν τον κόρακα*, βλ. φρ. *έγινε μαύρος σαν κόρακας*·

- *είναι μαύρος σαν κόρακας* ή *είναι μαύρος σαν τον κόρακα*, είναι πολύ μελαχρινός: «θα καταλάβεις αμέσως για ποιον σου λέω, γιατί είναι μαύρος σαν κόρακας»·

- *είναι σαν κόρακας* ή *είναι σαν τον κόρακα*, βλ. φρ. *είναι μαύρος σαν κόρακας*·

- *κόρακας κοράκου μάτι δε βγάζει*, οι απατεώνες ή οι άνθρωποι που συνηθίζουν να παρατυπούν δε βλάπτονται μεταξύ τους, έχουν αλληλεγγύη. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *εμ* και είναι φορές που η φρ. κλείνει με το ερωτηματικό *βγάζει*; οπότε έχουμε: *εμ, κόρακας κοράκου μάτι δε βγάζει, βγάζει*; Πρβλ.: *πούστης τον πούστη αγαπά, πουτάνα την πουτάνα κι ο Γιώργος ο κολομπάρας τους παίρνει σβάρνα* (Λαϊκό τραγούδι). Συνών. *στου κλέφτη το σπίτι, κλέφτες δεν πατούν*·

- *να με πάρ' ο κόρακας!* έκφραση εκνευρισμένου ή αγανακτισμένου ανθρώπου που τα έχει με τον εαυτό του: «να με πάρ' ο κόρακας, πάλι λάθος έκανα!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει πάλι με το *να με πάρει*. Συνών. *να με πάρ' η ευχή!* / *να με πάρ' η οργή!* / *να με πάρ' ο δαίμονας!* / *να με πάρ' ο διάβολος(!)*

- *να πάρ' ο κόρακας!* (γενικά) έκφραση αγανάκτησης η δυσαρέσκειας: «να πάρ' ο κόρακας, τίποτα δεν πάει καλά στη ζωή μου!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *φτου* και το πιο σπάνια το *που*, ενώ είναι φορές που

ακούγεται και φτου, που η φρ. κλείνει πάλι με το να πάρει. Συνών. να πάρ' η ευχή! / να πάρ' η οργή! / να πάρ' ο δαίμονας! / να πάρ' ο διάβολος(!).

- να σε πάρ' ο κόρακας! έκφραση εκνευρισμένου ή αγανακτισμένου ανθρώπου που τα έχει με κάποιον: «να σε πάρ' ο κόρακας, πάψε πια να φωνάζεις!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει πάλι με το να σε πάρει. Συνών. να σε πάρ' η ευχή! / να σε πάρ' η οργή! / να σε πάρ' ο δαίμονας! / να σε πάρ' ο διάβολος(!)

- όταν ασπρίσει ο κόρακας και γίνει περιστέρι, βλ. λ. [περιστέρι](#).

- πού στον κόρακα είναι! λέγεται για πρόσωπο ή πράγμα που αναζητάμε ή που περιμένουμε για αρκετό χρονικό διάστημα και για επείγουσα ανάγκη, χωρίς να γνωρίζουμε πού βρίσκεται: «πού στον κόρακα είναι ο ηλεκτρολόγος, που κινδυνεύουμε να περάσουμε όλη τη νύχτα στο σκοτάδι! || πού στον κόρακα είναι ο αναπτήρας μου και δεν μπορώ ν' ανάψω το τσιγάρο μου!». Συνών. πού στ' ανάθεμα είναι! / πού στα κομμάτια είναι! / πού στα τσακίδια είναι! / πού στην ευχή είναι! / πού στην οργή είναι! / πού στο δαίμονα είναι! / πού στο διάβολο είναι! / πού στο καλό είναι(!).

- πού στον κόρακα ήσουν! λέγεται απειλητικά ή επιτιμητικά σε άτομο που ψάχναμε επίμονα και δεν καταφέραμε να το βρούμε τη στιγμή που το χρειαζόμασταν ή που το περιμέναμε για μεγάλο χρονικό διάστημα: «πού στον κόρακα ήσουν κι έφαγα τον κόσμο να σε βρω!». Συνών. πού στ' ανάθεμα ήσουν! / πού στα κομμάτια ήσουν! / πού στα τσακίδια ήσουν! / πού στην ευχή ήσουν! / πού στην οργή ήσουν! / πού στο δαίμονα ήσουν! / πού στο διάβολο ήσουν! / πού στο καλό ήσουν(!).

- πού στον κόρακα πήγε! (για πράγματα) πού εξαφανίστηκε: «πού στον κόρακα πήγε ο αναπτήρας μου!». Συνών. πού στ' ανάθεμα πήγε! / πού στα κομμάτια πήγε! / πού στα τσακίδια πήγε! / πού στην ευχή πήγε! / πού στην οργή πήγε! / πού στο δαίμονα πήγε! / πού στο διάβολο πήγε! / πού στο καλό πήγε(!).

- πού στον κόρακα πήγες! πού εξαφανίστηκες: «πού στον κόρακα πήγες κι έψαχνα όλο το πρωί να σε βρω!». Συνών. πού στ' ανάθεμα πήγες! / πού στα κομμάτια πήγες! / πού στα τσακίδια πήγες! / πού στην ευχή πήγες! / πού στην οργή πήγες! / πού στο δαίμονα πήγες! / πού στο διάβολο πήγες! / πού στο καλό πήγες(!).

- πώς πάν' κόρακα τα παιδιά σου; -Όσο πάνε και μαυρίζουν, βλ. λ. παιδί.

- πώς στον κόρακα! **α.** έκφραση απορίας ή έκπληξης: «πώς στον κόρακα τα κατάφερες κι ήρθες με τέτοιον παλιόκαιρο!». **β.** με ποιο τρόπο: «πώς στον κόρακα ζούνε μέσα σε τόση φτώχεια!». Συνών. πώς στ' ανάθεμα! / πώς στα κομμάτια! / πώς στην ευχή! / πώς στην οργή! / πώς στο δαίμονα! / πώς στο διάβολο! / πώς στο καλό(!).

- τ' αφράτο μήλο, ο κόρακας το τρώει, λέγεται για τους άσχημους και τους ανάξιους άντρες, που όμως, παντρεύονται όμορφες, περιζήτητες γυναίκες: «μήνες την κυνηγούσα και μου 'λεγε πάντα όχι και τώρα τη βλέπω αγκαλιά μ' αυτόν του κακάσχημο, αλλά φαίνεται πως πάντα, τ' αφράτο μήλο, ο κόρακας το τρώει».

- τι στον κόρακα! έκφραση εκνευρισμού ή δυσφορίας: «τι στον κόρακα λέει τόση ώρα και δεν καταλαβαίνω λέξη!». Συνών. τι στ' ανάθεμα! / τι στα κομμάτια! / τι στην ευχή! / τι στην οργή! / τι στο δαίμονα! / τι στο διάβολο! / τι στο καλό(!).

- τι στον κόρακα έγινε! (για πράγματα) πού εξαφανίστηκε: «τι στον κόρακα έγινε το στιλό μου!». Συνών. τι στ' ανάθεμα έγινε! / τι στα κομμάτια έγινε! / τι στην ευχή έγινε! / τι στην οργή έγινε! / τι στο δαίμονα έγινε! / τι στο διάβολο έγινε! / τι στο καλό έγινε(!).

- τι στον κόρακα έγινες! πού εξαφανίστηκες: «τι στον κόρακα έγινες όλο το πρωί και σε χρειαζόμουν!». Συνών. τι στ' ανάθεμα έγινες! / τι στα κομμάτια έγινες! / τι στην ευχή έγινες! / τι στην οργή έγινες! / τι στο δαίμονα έγινες! / τι στο διάβολο έγινες! / τι στο καλό έγινες(!).

- τι στον κόρακα θέλει; έκφραση δυσφορίας για την επίσκεψη κάποιου ανεπιθύμητου ατόμου: «σας ζητάει ο τάδε. -Τι στον κόρακα θέλει;». Συνών. τι στ' ανάθεμα θέλει; / τι στα κομμάτια θέλει; / τι στην ευχή θέλει; / τι στην οργή θέλει; / τι στο δαίμονα θέλει; / τι στο διάβολο θέλει; / τι στο καλό θέλει(;).

- τι στον κόρακα κάνεις! έκφραση απορίας προς κάποιον, που ασχολείται με πράγματα έξω από τις οδηγίες μας ή έξω από την ορθή διαδικασία ή εκτέλεση. Συνήθως η φρ. κλείνει με το εδώ ή το εκεί. Συνών. τι στ' ανάθεμα κάνεις! / τι στα κομμάτια κάνεις! / τι στην ευχή κάνεις! / τι στην οργή κάνεις! / τι στο δαίμονα κάνεις! / τι στο διάβολο κάνεις! / τι στο καλό κάνεις!

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας